

MEHMET YÜCE • Romantik Yürekler

MEHMET YÜCE 1965 senesinde Samsun'da dünyaya geldi. 1987'de İTÜ Makina Fakültesi'nden mezun oldu. Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli firmalarda ve projelerde çalıştı. 1999 senesinden beri futbol tarihi üzerine çalışmalar yapıyor. Türkiye futbol tarihinin 1923 öncesini ele alan *Osmanlı Melekleri*'ni 2009 senesinde yazmaya başladı. Bir aralık "ara" verdi. Sonra; kitabı tamamlayacağına söz vermiş, bir Kadıköy öğleden sonrası Metin Kurt'a... Sözünde durmuş olacak ki, kitap 2014'te İletişim'den yayımlandı. Kitabın ikinci cildi *İdmancı Ruhlar: Futbol Tarihimizin Klasik Devreleri, 1923-1952* ise 2015'te yine İletişim'den yayımlandı.

İletişim Yayınları 2332 • Futbol Kitapları 35

ISBN-13: 978-975-05-1993-2

© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2016, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora

YAYINA HAZIRLAYAN Mehmet Ali Sargın

DİZİ KAPAK TASARIMI Utku Lomlu

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI *Günlük Spor* gazetesi, 28 Ağustos 1957

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Remzi Abbas

DİZİN Ayla Karadağ

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Deve Kaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MEHMET YÜCE

Romantik Yürekler

Futbol Tarihimizin Yeni Devreleri:
1952-1992

TÜRKİYE FUTBOL TARİHİ - ÜÇÜNCÜ CİLT

Hayatımın âşkına, Başak'a...

İÇİNDEKİLER

Giriş..... 13

HUKUKİ BÖLÜM

“Emek Sonunda Mutlaka Galip Gelir!” 17

BEŞİNCİ KISIM

1952-1965

BİRİNCİ BÖLÜM

“Coşkun’a Topu Vurdurmayacaksın.
Coşkun’a Bırakırsan Topu İsfendiyar’a Verir,
O Metin’e Ortalar, Metin de Gol Atar...” 25

İKİNCİ BÖLÜM

“Bre Utanmaz Adam, Beni İhbar Ettin de Ne Geçti Eline?” 39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“Hepsi Benim Arkadaşım, Hangisini İstersen Oynat” 63

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

“Bir Zamanlar Keman Çalardım...” 75

BEŞİNCİ BÖLÜM

“Para Her Şey Değil, Yakışık Almazdı...” 85

ALTINCI BÖLÜM

Karanlık Sabahların Üzerine, Zifirî Geceleri Örttük... 103

YEDİNCİ BÖLÜM

“Tıpkı Bizim Viyana Stilinde, Şiir Gibi Futbol Oynuyor” 113

SEKİZİNCİ BÖLÜM

“Hayâlimde Bir Sevgili Gibi Yaşattığım Vefa'nın
Munis Kucağına Atladım” 133

DOKUZUNCU BÖLÜM

“Topu ve Golü Hem Beyninde, Hem Yüreğinde
Düşünmek ve Sevmek Gerekliyordu...” 149

ONUNCU BÖLÜM

“Şemsiyenin Bugün Hâlâ Orda Olduğu Söylenir” 177

ON BİRİNCİ BÖLÜM

“Ben Fenerbahçeliyim, Sen Galatasaraylı Olamazsın!” 191

ON İKİNCİ BÖLÜM

“Dedim Ya, Adım Beşiktaşlı Şükrü'dür Benim...” 201

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“Ona Filelerin Kalbini Bulan Çocuk Diyorlar!” 211

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

“Ulan Bırakın Artık Futbolu, Akranlarımız Hacca Gitti!” 233

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

“Penaltı Çekmedim Ama Her Penaltıda İç Çektim...” 249

ALTINCI KISIM

1965-1992

ON ALTINCI BÖLÜM

“Ayakları, Her Dokunuşta Ayrı Sesler Veren
Bir Piyanonun Tuşları Gibiydi” 263

ON YEDİNCİ BÖLÜM

“Mağlubiyetin Verdiği Hırçınlıktan Boğazım Düğümlemiş,
Gözlerim Dolu Dolu Olmuştu; Yutkunamıyordum” 279

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

“Evladım, Sen İyi Futbolcusun.
Sakın Ha Beşiktaş'a Gelme, Ufaksın, Seni Yerler...” 293

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

“Beni Sarıp Sarmaladı O Günden Sonra Hep...” 309

YIRMİNÇİ BÖLÜM

“Sen Benim Her Golüme Bir Ad Taktığımı
Biliyor musun?” 327

YIRMI BİRİNCİ BÖLÜM

“Sen Atamazsın Beni, Asıl Ben Böyle Fena İdâre Edilen
Bir Maçta Oynamıyorum!” 339

YIRMI İKİNCİ BÖLÜM

“Futbolda Renk Tutma Diye Bir Şey Düşünemiyorum.
Sadece Kulüplerin Sahada Göz Alıcı Renkler Taşmasını
Arzuluyorum” 353

YIRMI ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“Yeterdi; İzzet-i Nefisleriyle Oynandığı,
Büyüdükçe Büyüdüler...” 367

YIRMI DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

“Koşarken Çek, Maçta Çek Ama Topun Üzerine
Oturtup da Niye Fotoğrafımı Çekesin,
Aktör Müyüm Ben!” 375

YIRMI BEŞİNCİ BÖLÜM

“Bir Yere Kadar Haklılardı,
Fakat Bir Yerde de Çok Zalimlerdi” 389

YIRMI ALTINCI BÖLÜM

“... Bizim Gökmen Topa Öyle Bir Yükseldi ki,
Dersin Foto Muhabirlerine Poz Veriyor...” 403

YIRMI YEDİNCİ BÖLÜM

“Borcumu Ödedim mi Ağabey,
Artık Futbolu Bırakabilir Miyim?” 427

YIRMI SEKİZİNCİ BÖLÜM

“... O Sırada Karşı Kaledeki Kajganic,
Vatandaşının Kurtarışlarını Centilmence Alkışlıyordu” 445

YIRMI DOKUZUNCU BÖLÜM

“Dengeli Bir Vücut, Uzun Bacaklar ve
Bunun Üstüne Atletik Bir Üst Yapı” 457

OTUZUNCU BÖLÜM

Melekler, Ruhlar ve Yürekler... “Umûmî Musahabe” 467

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM

“Biz Kupayı Bu Sahada Kazandık, Burada Alırız!” 471

OTUZ İKİNCİ BÖLÜM

Evvêlâ Pera'da Galata Sarayı Yaktı Işığını,
Hemen Ardından da Feneraki'de Fener Bağçesi.....481

OTUZ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“... Ellerim Paralel, Yana Açık,
Dümdüz Bir Şekilde Seyircinin Üzerine Atladım...”495

OTUZ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

“Dışlarını Doldurmaya Çalışırlar da Ondan,
Zirâ İçleri Boştur”505

OTUZ BEŞİNCİ BÖLÜM

“Fotoğraf Çektirdik, Haydi Şimdi de
Formaları Değişelim”515

OTUZ ALTINCI BÖLÜM

“Ha Siktirin Ulan, Orası Büyük Mektep!”521

OTUZ YEDİNCİ BÖLÜM

“Sen İşlenmemiş Bir Kristalsin,
İşlendiğin Zaman Paha Biçilmez Bir Değersin...”529

OTUZ SEKİZİNCİ BÖLÜM

“O'nun Acısını Temsil Eden Siyah-Beyaz Örgüyü
Oradan Hiç İndirmeyeceğim...”543

OTUZ DOKUZUNCU BÖLÜM

“Kazandığımız İçin Çok Sevinçliyim,
Ama Onlar Adına da Üzülüyorum”553

KIRKINCI BÖLÜM

“... Müdafaa Çizgisinin İçinden Sol Burunla Çektiği Şut,
Kalenin Arka Tarafında Bulunan Kireç Fıçısını Devirmişti”561

KIRK BİRİNCİ BÖLÜM

“Cemil Yerine Bilemem'e Oynamak
İyi Bir Fikir Değildi, Bilemedim!”575

KIRK İKİNCİ BÖLÜM

“Haklısınız Çocuklar; Benim Mağazam
Eskiden Cadde-i Kebir'deydi,
Şimdi Sizlerle Mahmut Paşa'da Açtık Dükkânı!”583

KIRK ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“Mehmet Evlâdım, Başkalarının Yerine
Ütanmaktan Yoruldum...”595

Muhayyel Ahbaplarım (III. Kısım).....	609
Müstesnâ Yürekler.....	613
Başarı Cetvelleri.....	617
Hususî Teşekkür.....	627
KAYNAKÇA.....	629
OSMANLI MELEKLERİ DİZİNİ.....	631
İDMANCI RUHLAR DİZİNİ.....	637
ROMANTİK YÜREKLER DİZİNİ.....	647

Giriş

Memleket futbol tarihini bütün safhaları ile anlamaya ve anlatmaya çalıştığım dizinin üçüncü kitabına geldi sıra. *İdmancı Ruhlar*'ın basılmasından sonra aşağı yukarı on ay geçti. Bu süre zarfında hem *Romantik Yürekler*'de yer alacak malûmatı araştırdım, hem de bir spor kulübünün yüzüncü sene-i devriyesi hasebiyle hazırlanan kitabın başlangıç bölümüne danışmanlık yaptım.

Yine bu sıralarda Türkiye Futbol Federasyonu'nun Riva tesislerinde açılan Millî Takım sergisine danışmanlık yaptım. Bidâyetten itibâren millî futbolcular, teknik direktörler, federasyon reisleri, millî müsabakalar hakkında ne biliyorsa, arşivimde ne varsa federasyon ile paylaştım, serginin açılmasına katkıda bulunmaya çalıştım. Bir faydam olduysa ne mutlu...

Esasen, *Romantik Yürekler*'den önce başka bir çalışmayı kaleme almayı düşünüyordum. Hâlâ da düşünüyorum. Elinizdeki bu kitapla birlikte, belki de ondan evvel *Alelülâk Baldırıçıplak* adını verdiğim bir kitabı daha bitirmiş olacağım. Mezkûr kitapta, futbol tarihimizin başından itibaren öne çıkmış futbolist ve sportmenlerin hâtıraları, onlarla yapılan mülakat ve yine onlar tarafından yazılmış pek enteresan makaleleri derliyorum. Bu kitaba, futbol âleminin başlangıç devrine başka bir pencereden bir nazar da denilebilir.

Bunların dışında, *Türkiye Futbol Teşkilâtları Tarihi* adını verdiğim bir çalışmam daha var. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın teessüsünden önce memleketimizin çeşitli şehirlerinde tesis edilmiş futbol birlikleri ve teşkilâtları ile mezkûr ittifakın kurulması ile vücut bulmuş olan Futbol Heyet-i Müttehidesi ve devamında Türkiye Futbol Federasyonu'nun tarihini araştırıyorum bu çalışmada. Oldukça kapsamlı olan araştırma ve devamındaki kitaplaşma süreci hayli uzun bir zamana yayılacak.

Gerek *Osmanlı Melekleri*, gerekse *İdmancı Ruhlar* –en azından belli bir çevrede– umduğumdan fazla itibâr gördü diyebilirim. Özellikle içeriği bakımından oldukça münhasır ve hakkında pek fazla malûmat olmayan bir devirden bahseden *Osmanlı Melekleri*, gördüğü fazlaca alâka dolayısıyla beni şaşırttı. *İdmancı Ruhlar*'ın da hususiyetle “Muhayyel Ahbaplarım” kısmı, futbol tarihi ile haşır neşir olan zevât tarafından pek sevimli bulundu zannediyorum. “Muhayyel Ahbaplarım”ı sevenler için bu kitabın sonunda bir sürpriz yapabilirim.

Ayrıca kitapta üç büyük şehir dışındaki kentlerde, hattâ bazı kasabalardaki lig maçlarına değinilmesi de yine aynı muhit tarafından ilgiyle karşılandı. Doğrusu bütün bu övgüler beni hem mutlu etti, hem de elinizdeki cilde daha da fazla itinâ göstermem için teşvik etti.

Romantik Yüreker, futbol tarihimizin 1952-1992 seneleri arasındaki devrine şahitlik edecek. Bu dönemde 1959 senesine kadar devam eden İstanbul, Ankara ve İzmir ligleri ile memleketin diğer şehir ligleri –elden geldiğince– ayrıntıları ile sunulmaya çalışılacak. 1959'da tesis edilen Millî Lig, 1962'de başlayan Türkiye Kupası ile bütün resmî yarışmalar kayda geçirilmeye gayret edilecek.

Her ne kadar 1992 senesi, kitabın, yani futbolun romantik devrinin bittiği sene olsa da, bu tarihten sonra düzenlenmiş olan resmi kupalar cetvellerini kitabın sonunda meraklıları için yazmayı uygun buluyorum. Bununla beraber, 1992'den sonraki endüstriyel devir için de elbette uzun boylu bir çalışma yapılmalı. Açıkçası, sanayi tipi futbolun tarihi beni –şimdilik– pek fazla ilgilendirmedeği için bu konuda bir kitap yazmayı düşünmüyorum. Ama belli mi olur; kadim futbol tarihi ile alâkalı bütün çalışmalarımı bitirdikten sonra belki sıra ona da gelebilir.

İlk defa 1971 senesinde babamla beraber izlediğim Samsunspor'un bir maçı vesilesi ile tanıştığım futbola yaşamımın her devresinde tutkuluydum. Mesleğim gereği yurtdışında bulunduğum dönemlerde bile memlekette olup bitenlerle birlikte ilk sorduğum suâl “Maçlar ne oldu?” olmuştur.

Futbol bir oyun olarak beni çok heyecanlandırıyor, mutlu ediyor. Bu âlemin diğer bütün menfi unsurları; bencil ve kötü niyetli idârecileri, fanatik ve şiddet yanlısı seyircileri, kibirli hocaları, formsuz ve yanlış kararlar veren hakemleri, Türkçeyi doğru düzgün kullanmaktan uzak, ahkâm kesen yazarları ve yorumcuları dahi beni bu güzel oyundan soğutamıyor. Zirâ benim bu oyunda bulduğum güzellikler, içinde barındırdığı fenalıklardan çok daha fazla.

Elinizdeki kitapta karşınıza ara sıra “Müstesnâ Yüreker” adını verdiğim kısımlar çıkacak, sakın şaşırmayın! Onlar; futbolun üstatları, yazarlar, gazeteciler, şairler... Onlar anlatacak ben de nakledeceğim. Bazıları eski zaman

mecmûalarının arasından, bazıları bizzat benim, bazıları da futbol dostu meraklıların yaptığı röportajlardan konuk olacaklar kitaba. Sadece onlar da değil, futbol tarihine meraklı, bu konuda çalışmalar yapan birkaç ağabeyimin, arkadaşımın, dostumun hattâ benim dahi hâtıralarım olacak. Bizzat tadı olur mu hiç bu oyunun.

Ben futbolu çok sevdim, futbol tarihini daha da çok sevdim. Hayatıma tadına doyamadığım bir lezzet kattı. Hayatın diğer disiplinleri, uğraşları yanında başımı kaldırıp soluk aldığım bir vadedir futbol. Doğrusu ona bir borcum var. Kaleme aldığım bu kitaplarla borcumun bir kısmını ödediğimi düşünüyorum. Onu kirleten, bulandıran ve aşağı çeken anâsıra inat sevmeye devam ediyorum. Hele ki; onun melekleri, ruhları ve yürekleri ile tanıştıktan sonra...

18 Kasım 2015, Bostancı, İstanbul

Yeniden gözden geçirme: 12 Ocak 2016, Bostancı, İstanbul

“Emek Sonunda Mutlaka Galip Gelir!”

- Sana bir görev o hâlde. Kütüphaneye gidip, şu makaleleri bulabilir misin benim için? Kitap için lâzım.
- Elbette Metin Ağabey, zaten her hafta gidiyorum. Beyazıt'ta vardır o istediklerin. Getiririm birkaç güne.
- Teşekkür ederim dostum, makbule geçecek.

Çocukluğumun yıldız futbolcusu ile ilk buluşmamızın sonunda bu diyalog geçmişti aramızda. Metin Kurt, *Gladyatör*'ün devamını yazıyordu ve çeşitli tarihlerde yazdığı bazı makalelere, karikatürlere ve görsele ihtiyaç duyuyordu. Eh, ben de bir kütüphane kurdu olarak biçilmiş kaftandım. Görevi memnuniyetle üstlendim. Çorbada bir parça tuzumun olması gururlandırdı beni.

Bu buluşmadan on, on beş gün kadar önce iş yerinde arkadaşım Kaan Tosunoğlu ile konuşuyorduk. Metin Kurt'tan açıldı bahis. Sendikanın Kadıköy'de olduğunu biliyordum. Kaan da Kadıköy'de oturuyor:

- Görüyorum ben onu Kadıköy'de.

İkimizin de yüzünde bir gülümseme belirdi derhâl. Kaan birkaç güne kadar Metin Kurt'un telefon numarasını getirmişti bile. Hemen aradım. Karşımda hafif çatalı sesiyle son derece samimi bir insan buldum. Randevular alındı, iyi dilekler sunuldu ve telefonu kapadım. Bir dileğim gerçekleşmişti: Metin Kurt ile tanışacak, konuşacaktım.

Randevu günü Kadıköy'ün yolunu tuttum. Bir birahane de oturuyor-

Galatasaray'ın üç sene üst üste kazandığı şampiyonlukta büyük emeği olan Metin, aynı dönemde Milli Takım'ın da değişmez oyuncusuydu.

du, üzerinde ince, füme bir ceket vardı. Buz gibi bir bira ısmarladı bana. Kallavi Arjantinleri tokuşturduk. Böyle tanıştım Çizgi Metin'le...

- Futbol izliyor musunuz?
- Çok değil, denk gelirse eğer.
- Neden?
- Yapmacık ve hormonlu da ondan...

- Bir zamanlar Türkiye'nin en meşhur futbolcusuydunuz. İnsanlar size çok ilgi gösterirlerdi. Ya şimdi?

- (Gülümsüyor) Bak sen geldin, sen ilgi gösteriyorsun bana...

Metin Kurt bir bira daha söylüyor, sigaraları uç uca ekliyor. Soruyorum:

- Ne kadar sigara içiyorsun Metin Ağabey?

- Uyuduğum zamanlar içmiyorum.

Konuşmamız garsonların dikkatini çekiyor. Metin Ağabey bir ara kalkıp lavaboya gidiyor. Garsonlar soruyor:

- Beyefendi kimdir, meşhur biri mi?

Gülümsüyorum; "Meşhurdur," diyorum, "Hem de çok meşhur ama siz tanımıyorsunuz ne yazık." Metin Ağabey dönünce garsonlar uzaklaşıyor, biraz çekiniyorlar ondan.

- Hangi takımı tutuyorsunuz, Galatasaray'a sempatiniz vardır sanırım?

- Hayır, takımlar üstü olarak görüyorum kendimi. Ben sendika başkanlığım dolayısıyla bütün takımlara ve sporculara eşit mesafedeyim ve emekçi sporcunun yanındayım. Başka türlü olabilir mi dost?

Metin Ağabey haklı... Bütün kulüplere, oyunculara eşit mesafede olmalı. Faal Futbolcular Sendikası başkanlığını yapıyor. Bir kartını uzatıyor bana, hâlâ saklıyorum.

- Son zamanlarda ortaya çıkan şike olayları için ne düşünüyorsunuz?

- Şike, doping, teşvik primi bizim zamanımızda da vardı, şimdi de var. Bizim zamanımızda futbol bu kadar büyük bütçeli değildi. O yüzden hatır şikesi de yapılırdı. Şimdi endüstriyel futbol, sermayenin girdiği ve sömürdüğü her kolda olduğu gibi futbolda, sporda da acımasız... Sportmen düşünce-

yi yerleştirmeyi çok denedim ama başaramadım. Bununla beraber umudumu kaybetmedim. Emek sonunda mutlaka galip gelir!

Metin Ağabey emeğin, emekçinin yanında... Futbolcuyken de öyleydi. Galatasaray'dan ayrılıp, ikinci lig kulübü olan Kayserispor'da oynaması da bu sebepten. Haksızlığa tahammül edemiyor. Ama çarkın dişlileri öyle sert ve kararlı dönüyor ki, en kuvvetlileri bile yıldırıyor, öğütüyor...

– Futboldan ne kazandınız?

– (Bir müddet düşünüyor)

Her şeyi, maddi ve manevi. Bütün kazandıklarımı futbolle iade ettim ama. Hem futbolcuyken, hem de sendika başkanlığım sırasında.

– Çok gol attınız, attırdınız.

– Ben atmaktan ziyâde attırmayı severdim. Eğer maçta gol olmadıysa, içeri kat eder gol atmaya çalışırdım, atardım da. Galatasaray'da benim attığım golleri incele, o gollerle kazanılmış birçok maç bulacaksın.

– Birch'le aranız nasıldı?

– İyi adamdı. Taktik bilmezdi fazlaca. Lâkin iyi antrenman yaptırırdı. Özellikle son senelerinde nasıl oynamamız gerektiği konusunda çok taktik vermiştim ona. Dördüncü sene de şampiyon olabilirdi Galatasaray. Bazı sebeplerden dolayı olmadık.

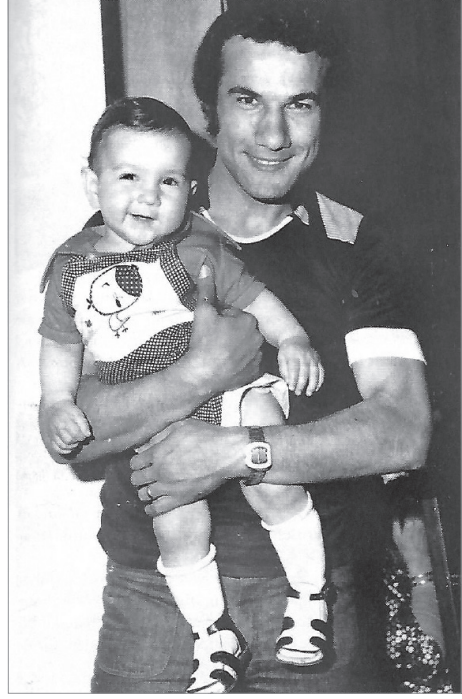
– Takım arkadaşlarınızdan kimlerle daha iyi anlaşmıştınız?

– Büyük Mehmet'le, Yasin'le, Gökmen'le aram iyiydi.

– Fatih Terim?

– O sonra katıldı aramıza. Dürüst ve iyi çocuktu Fatih, severdim onu, iyi anlaşmıştık. Anlaşamadıklarım da vardı elbette. Ama isimlerini vermeyeyim şimdi.

– İlk sezon için şampiyonluk Coşkun Özari'nin diye konuşuluyor. Siz ne dersiniz bu konuda?

Metin Kurt hayata gülümseyen, onu önemseyen bir insandı. Kucağında minik oğlu Yiğit ve o güzel gülümseyişi ile görülüyor.